turism

PSEUDOFANTEZIE AUTOMOBILISTICĂ

MÎINE, LA VOLAN

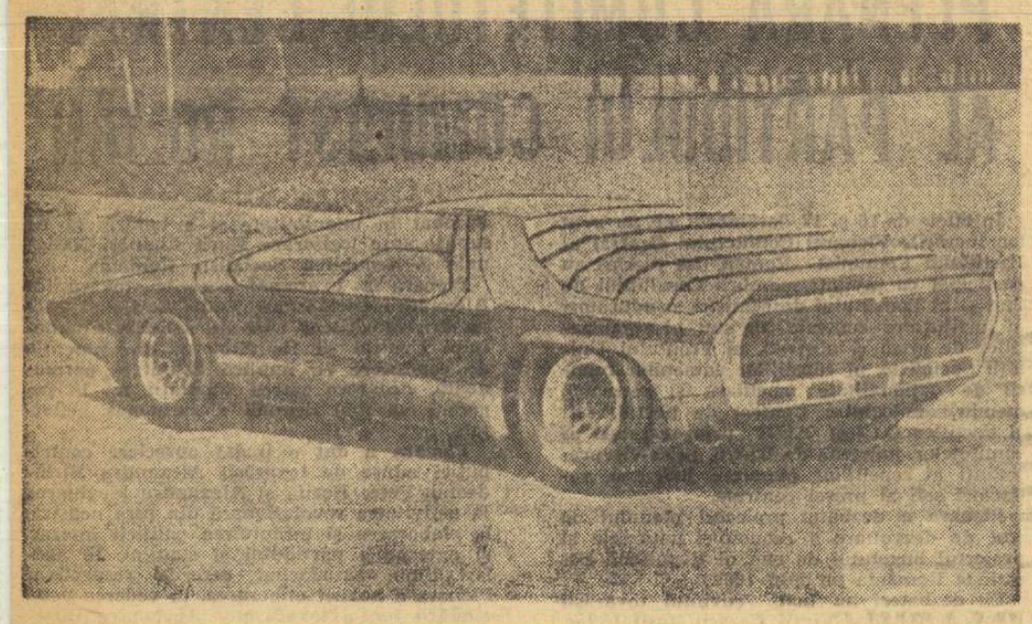

„CARABO", una dintre ultimele creații ale italianului Bertone. Realizată pe baza lui Alfa-Romeo 33, mașina prefigurează, prin silueta sa agresivă, vehiculul viitorului.

Mii de savanți fac studii, calculează, participă la experimentările legate de călătoriile cosmice. De peste un deceniu, eforturile acestor cutezători au intrat pe orbita realizărilor concrete și avem certitudinea că, în curînd, omul va păși pe Lună sau pe alte planete... Cum se vor desfășura însă, în anii care vin, călătoriile pămîntene? Ce forme și ce motor va avea automobilul de mîine?

VISĂTORI ȘI SCEPTICI

Revistele publică, adesea, proiecte și texte de anticipație pline de fantezie, pentru că și automobilismul își are poeții lui. Limuzina viitorului, vor să spună aceste proiecte, va avea forma unei picături de ploaie. O asemenea siluetă a preconizat-o, încă de la sfîrșitul secolului trecut, unul din pionierii vehiculelor cu motor, studentul român **Dumitru Văsescu**, aflat pe atunci la Paris. Ulterior, chiar ilustrul inventator **Henri Coandă** a susținut această idee.

În alte ocazii, se propun soluții dintre cele mai năstrușnice: automobile pășitoare, cu picioare lungi ca de lăcustă; automobile ce vor aluneca, într-o liniște cosmică, pe „saltele" de aer; automobile fără volan, ghidate din asfaltul șoselelor; automobile cu **pilot automat**...

Specialiștii care lucrează în industria automobilistică trec peste astfel de proiecte cu o privire rece sau, în cel mai bun caz, cu un zîmbet îngăduitor. Celebrul **Alec Issigonis**, autorul cunoscutelor mașini Mini Cooper, afirmă: **„In automobilism salturile spectaculoase nu sînt obișnuite. Aici progresul este lent, dar sigur. Iată de ce prin automobilul de mîine înțeleg mașina viitorului foarte apropiat, care nu va fi nici pășitoare, nici cu aripi, nici amfibie".**

Într-adevăr, nu trebuie să așteptăm minuni de la proiectanți și constructori. Cu ani în urmă, s-a propus drept mijloc de propulsie pentru automobile turbina cu gaze. S-a construit atunci în Franța acea faimoasă mașină botezată **„Etoile filante"**. După aceea, un automobil cu același gen de motor a fost realizat în Anglia de către constructorii de la British Racing Motors. Anul acesta, bolizii echipați cu turbine și-au făcut apariția în cursele de la Daytona Beach, Indianapolis și Le Mans. Dar ne îndreptățesc aceste cîteva promisiuni să ne gîndim că în 1970 vom călători în concediu la volanul unui elegant coupé acționat cu turbină?

WANKEL LA MUZEU

În ultimii ani, un număr destul de mare de specialiști s-au ocupat de motorul cu piston rotativ de tip Wankel. Uzine prestigioase s-au interesat de acest nou mijloc de propulsie, iar **N.S.U.** și **Mazda** l-au și utilizat pe unele din modelele lor. Dar pașii ce se fac sînt încă timizi, iar o parte din comentatori se și gîndesc în care muzeu al automobilului ar fi nimerit să se așeze invenția profesorului Wankel...

Inginerul **Iulius Mackerle**, părintele automobilelor **Tatra** și autoritate de reputație mondială în domeniul motoarelor răcite cu aer, a declarat: **„Principala sursă motrice în domeniul automobilelor de turism va rămîne în continuare motorul alternativ cu combustie internă. Tehnicienii dintre cei mai capabili lucrează de mulți ani pentru dezvoltarea acestui motor, pe care l-au adus într-un stadiu de mare perfecțiune. La ora actuală, puterea litrică a unui motor cu piston, fără supraalimentare, depășește ușor 200 de cai pe decimetrul cub, ceea ce este impresionant".**

Și totuși cum va arăta automobilul de mîine? Cercetătorii spun că acest mijloc de locomoție va trebui să aibă următoarele calități principale: să fie ieftin, ușor, confortabil și compact, să dispună de un bun randament al motorului și transmisiei, să nu elimine gaze de eșapament și să nu facă zgomot.

Se pare că la cîteva din aceste deziderate răspund micile vehicule electrice, care au invadat în ultimii ani planșetele proiectanților. Automobilul electronic al fraților Jarret, prezentat în toamnă la Salonul parizian, a constituit o adevărată revelație, stîrnind pînă și interesul filozofilor. Dar să nu ne grăbim cu laudele! În curînd, omul va păși pe Lună. Ce-ar fi ca în comunicatul cu privire la acest eveniment să întîlnim următoarele fraze: „De la locul aselenizării și pînă la Marea Furtunilor cosmonauții au călătorit într-un automobil cu carburator dublu și transmisie automată. Benzina specială, fabricată la Brazi, a ars ireproșabil".

Dumitru LAZĂR

DISPAR PETELE ALBE...

Pata albă, echivalentă în limbajul geografilor cu „terra ignota" (pămînt necunoscut), își reduce simțitor aria și prezența în domeniul cunoștințelor noastre turistice, datorită ghidurilor și călăuzelor pe care editurile le-au pus la îndemîna amatorilor de excursii, cu un gest neobișnuit de larg în ultima vreme.

Tezaurul de frumuseți al patriei noastre — cu aportul unei naturi deosebit de generoase, cu mărturiile vredniciei și iscusinței generațiilor trecute și actuală a poporului nostru — este consemnat cu migală și pricepere, în tomurile cu ilustrații și hărți care, dacă își propun, în principal, să ne călăuzească pașii spre atîtea locuri demne de interes, ele sînt, în același timp, o chemare persuasivă spre împlinirea celei mai legitime curiozități, aceea de a-ți cunoaște cît mai bine țara în care trăiești.

În decursul anului 1968, editurile noastre — îndeosebi *Meridiane* și *C.N.E.F.S.* — au trimis în librării o remarcabilă varietate de asemenea tomuri adresate amatorilor de turism. Dacă, uneori, prezența lor a fost insesizabilă aceasta se datorește celor ce se ocupă de fixarea tirajelor sau de difuzarea cărții.

În ceea ce privește varietatea tematică am remarca, în primul rînd, *editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport*. Aceasta a îmbogățit literatura de specialitate nu numai cu o nouă serie de lucrări în colecția *„Călăuza turistului"* ci a acordat o atenție sporită activităților adiacente drumeției ca și pregătirii turistului. În această direcție menționăm lucrările *„Activitatea turistică în școală"* de *Florian Frazzei* (de fapt o ediție revizuită și îmbunătățită a unei lucrări mai vechi), *„Drumeție"* de *Lucia* și *Vasile Tănăsescu* (o utilă carte cu sfaturi privind turismul pedestru ca și cel automobilist) și recent apăruta lucrare *„Drumețind cu aparatul fotografic"* de *ing. Sylviu Comănescu*, în care aflăm nu numai cum să facem o fotografie de peisaj de monument istoric, un portret etc., dar și cum să ne întocmim un plan de excursie în scopul de a realiza imagini fotografice.

Din colecția *„Călăuza turistului"* vom atrage atenția, în mod deosebit, asupra cîtorva lucrări. *„Drumeție prin munții Banatului"* de *Lazăr Botoșeneanu* și *Șt. Negrea* (primul dintre autori este recomandat ca un excelent cunoscător al acestei zone de un impunător studiu asupra peșterilor din Banat, recent tipărit de o editură franceză de specialitate) ne poartă pe aproape 50 de trasee începînd din acel nod de munți și ape care este Semenicul, trecînd prin cheile pitorești ale Minișului și Nerei, realizînd triunghiul turistic Anina-Oravița-Bozovici, coborînd prin defileul Dunării ori urcînd în munții Almăjului.

Mălina Cajal și *V. Gheorghiu*

„Munții Coziei și Găpățînii", scrisă de ing. *Nicolae Popescu*, ne înfățișează, cu o lăudabilă grijă pentru exactitatea descrierii, acești doi masivi situați în stînga și în dreapta Oltului, încă prea puțin cunoscuți amatorilor de turism montan.

„Munții Rodnei" a vechiului și experimentatului autor de ghiduri, ing. *Emilian Iliescu*, face o complexă prezentare a semețului masiv din nordul țării.

Lăudabilă inițiativa editurii **C.N.E.F.S.** de a renunța la coperțile monocrome de vinilin, care învăluiau într-un nemeritat anonimat lucrările apărute în colecția „Călăuza turistului".

Editura *„Meridiane"* a avut, credem, un an de producție record în domeniul turismului: itinerare, mici îndreptare, monumentele patriei, albume, titluri noi și reeditări, toate menite să lărgească aria cunoștințelor noastre.

Editura „Meridiane" ne-a oferit în colecția de itinerare o serie de titluri interesante ca *„Litoralul românesc al Mării Negre"*, ghid elaborat de un colectiv avînd în frunte un alt vechi turist și autor de ghiduri, *I. Ionescu-Dunăreanu*, *„Circuit în Moldova de Nord"*, lucrarea lui *Gh. Epuran*, cu o densă și bine selectată informație asupra incomparabilelor monumente de arhitectură (Voroneț, Humor, Sucevița ș.a.) aflate în această zonă și ghidul *„Călătorind prin Vrancea"* în care *V. Tiroiu* și *D. Kivu* izbutesc în puține pagini să ne redea trăsăturile cele mai captivante ale acestui colț de țară, unde își are obîrșia minunata legendă a Mioriței.

Menționînd aceste cîteva titluri care ne-au reținut atenția din complexitatea unei bogate producții editoriale, ne exprimăm speranța ca, în viitor, să consemnăm totuși un ritm și mai susținut în apariția ghidurilor și călăuzelor turistice.

Sebastian BONIFACIU

LOCURI DE POPAS

CABANA BÎLEA—CASCADĂ

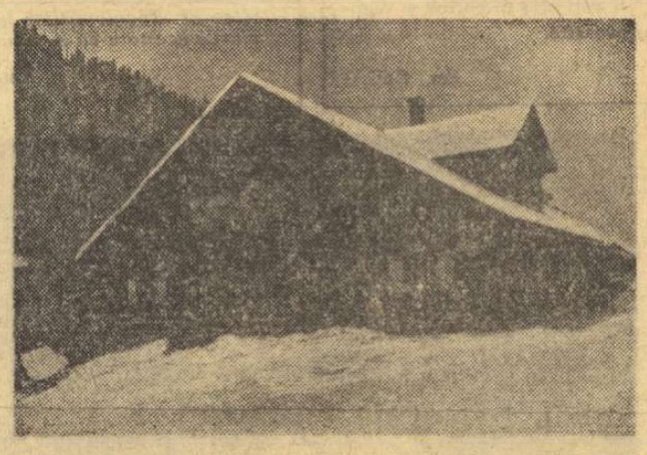

Dacă, trecînd pe șoseaua sau calea ferată ce leagă Brașovul de Sibiu, ați fost ispitiți să vă spropiați de șiragul crestelor semețe ale munților Făgăraș, să știți că la Arpașul de Jos se formează un drum local spre acest masiv impunător.

După 7 km veți ajunge în comuna Cîrțișoara unde se cuvine să faceți un popas (există chiar un mic hotel cu 17 locuri) pentru a vizita casa unde se păstrează o bună parte din cărțile și diferitele obiecte care au aparținut neobositului drumeț Badea Cîrțan, cel ce ducea în desagi, pe poteci tainice, cărți românești în Transilvania. Tot aici puteți admira o interesantă colecție de icoane pe sticlă zugrăvite de un meșter local: Matei Țimfurea. La Cîrțișoara mai poate fi vizitată biserica înălțată în 1806 (monument de arhitectură).

Continuînd drumul, după alți 6 km, ajungeți la cabanele forestiere de unde se desprinde, spre dreapta, poteca marcată cu bandă albastră ce vă poartă spre cabana Bîlea-Cascadă *(timp de mers: 1½—2 ore). Cabana situată la 1 234 m alt. dispune iarna de 49 locuri în camere cu 4—10 paturi, încălzite cu sobe de teracotă. Apa curentă și iluminatul electric, restaurantul care servește permanent mîncare caldă asigură o ședere confortabilă iar pîrtiile din apropiere un mijloc de a petrece plăcut cîteva zile în lumea de frumuseți a Făgărașului troienit.* (O. S.)

TUR DE MANIVELĂ

● La 26 noiembrie 1908 a avut loc în Statele Unite, la Savannah, primul concurs internațional de automobile, numit Marele Premiu al Americii și disputat pe 650 km. Au participat cei mai străluciți piloți ai epocii (Hemery, Cagno, Fournier, Rigal, Szisz, Duray, Wagner, Nazzaro etc) pe diferite automobile speciale, printre care Benz, Renault, Fiat, Buick, și Itala Cursa a fost cîștigată de Louis Wagner pe Fiat cu o medie de 104,725 km/oră, urmat de Hemery pe Benz și Nazzaro pe Fiat. Cel mai rapid tur a fost realizat de Raph de Palma (Fiat) cu o medie de 120 km/oră. Fiat-ul cîștigător avea un motor de 4 cilindri, 16 286 cmc și dezvolta 130 C.P. la 1600 ture/min. Transmisia se făcea prin lanțuri (ca la bicicletă) și viteza maximă posibilă era de 160 km/oră.

● Salonul automobilului din Italia, organizat prima dată în 1900, a avut loc pînă în prezent de 31 ori la Torino, de 18 ori la Milano și numai o dată la Roma (în anul 1929).

● Revista italiană „Quattroruote" a făcut o anchetă interesantă: după ce a lovit intenționat aripa unei mașini, un redactor s-a prezentat cu ea la un număr de 60 ateliere de reparații din Torino, Milano, Roma și Neapole. Devizul reparației a variat de la 9000 de lire la ...85 000 de lire, iar unul dintre ateliere a spus că e nevoie să demonteze și geamurile pentru a se pune la punct mașina avariată.

● Prefectura poliției din Paris a anunțat că în anul 1967, pe teritoriul în supravegherea ei au fost furate 21000 de automobile, din care trei sferturi au fost regăsite.

● Fabrica de pneuri „Continental" și-a construit o pistă specială de încercări, numită „Contidrom". Pentru a evita eventualele victime omenești, automobiliele care încearcă noile pneuri sînt conduse electronic!

● Cea mai lungă șosea asfaltată din lume este Trans Canada Highway, cu o lungime de 8000 km, de la țărmul Atlanticului la Oceanul Pacific. În continuarea acestei șosele, începe alta. Alaska Highway — încă neasfaltată — care duce, de-a lungul a 2800 km, pînă la Cercul Polar.

● Pentru conducătorii somnoroși — o noutate din Franța: două contacte speciale pe volan declanșează semnale luminoase și acustice, dacă pilotul cuprins de somn ia mîinile de pe volanul mașinii.

● In Franța a fost pus în vînzarea unui aditiv special numit STP (Scientifically Treated Petroleum). Acesta, adăugat la fiecare 2000 km în rezervorul de benzină, împiedică gomarea segmenților, facilitează pornirile la rece și se opune fenomenului de givrare a carburatorului.

● Firma Lockeed, care în afara cunoscutelor frîne fabrică și numeroase alte accesorii pentru automobile, a pus la punct un produs destinat luptei împotriva poleiului. Este vorba de o rășină sintetică numită Staboverglas care se pulverizează pe banda de rulare a pneurilor. Eficacitatea durează 40—50 km și, după afirmația fabricii producătoare, mărește aderența de 3—4 ori.

● În Austria, autostrada Tauern, care leagă Salzburg de Willach (frontiera italiană), are două nivele suprapuse. În timpul iernii se circulă doar pe nivelul inferior, cel superior avînd rolul de a proteja automobilele de avalanșe.

● La școala internațională de piloți de curse organizată lîngă Londra de către Motor Racing Stables, a fost instalat un simulator, care permite elevilor să se antreneze fără riscuri. Automobilul utilizat la lecții, un Lotus 27, are comenzile sincronizate cu desfășurarea unor filme realizate pe diferite circuite de concurs.

● În India există trei „tribunale pe roți", instalate în niște autobuse special amenajate. Ele au scaune pentru judecători și grefier, două boxe pentru acuzați, bănci pentru martori și o casierie pentru amenzi. Tribunalele motorizate parcurg drumurile din regiunile Madras, Calcutta și Delhi și judecă pe loc infracțiunile comise de pietoni, cicliști sau automobiliști.

● Controlul tehnic al automobilelor mai vechi de 3 ani este obligatoriu în Suedia. Dintr-un număr de 621 de mașini controlate, 66% au fost declarate „sănătoase", 31,9% au fost trimise la garaj pentru reparații, iar 1,3% au fost scoase din circulație.

DECEMBRIE 1968
LUNA CADOURILOR
schiuri și patine
OFERIND CADOU O PERECHE DE PATINE SAU O PERECHE DE SCHIURI, DAȚI COPIILOR ȘI TINERILOR POSIBILITATEA DE A-ȘI PETRECE AGREABIL TIMPUL LIBER, FĂCÎND SPORT ȘI AMUZÎNDU-SE
PREȚUL PATINELOR DE LA 57 LEI LA 98 LEI PERECHEA.
PREȚUL SCHIURILOR DE LA 80 LA 466 LEI PERECHEA.
SE GĂSESC DE VÎNZARE ÎN TOATE MAGAZINELE ȘI RAIOANELE CU ARTICOLE DE SPORT.

Un nou loc de popas pentru turiștii și amatorii de schi care vizitează Predealul va fi gata — destul de curînd, sperăm — să-și primească oaspeții. Este hotelul turistic cu o capacitate de 100 de locuri, construit în apropierea stației superioare a dublului teleferic de la Clăbucet.

Foto: Aurel NEAGU